

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра німецької філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО

« 11 » вересня 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Практика перекладу I
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 03 Гуманітарні науки _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 035 Філологія _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ Німецька мова та література і переклад та англійська мова, _____
Німецька мова і література та переклад _____
(шифр і назва)

спеціалізація _____ 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), _____
перша німецька _____

вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ іноземних мов _____

2022 / 2023 навчальний рік

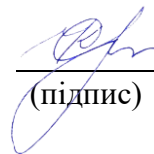
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою
факультету іноземних мов
«26» серпня 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Панченко Ірина Михайлівна, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької філології та перекладу

Програму схвалено на засіданні кафедри
німецької філології та перекладу
«26» серпня 2022 року, протокол № 1

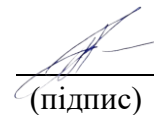
Завідувач кафедри німецької філології та перекладу

(підпис)

Сергій КРИВОРУЧКО
(прізвище та ініціали)

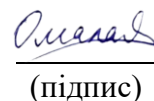
Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземних мов
«26» серпня 2022 року, протокол № 5

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

(підпис)

Анна КОТОВА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми першого (бакалаврського) рівня
«Німецька мова та література і переклад та англійська мова»

(підпис)

Олеся МАЛАЯ
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми першого (бакалаврського) рівня
«Німецька мова і література та переклад»

(підпис)

Олена НОВІКОВА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Практика перекладу І»
складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки
бакалаврів

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напрямку) 035 Філологія
спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад
включно) перша німецька

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність засобів, методів та трансформацій, необхідних під час перекладу з німецької мови, вивчення різниці між німецькою та українською мовами, підбір адекватних варіантів перекладу тих чи інших явищ.

Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є забезпечення розвитку перекладацької компетенції студента; підготовка філологів високої кваліфікації, учителів та викладачів, здатних здійснювати навчально-педагогічну діяльність у середніх загальноосвітніх, спеціальних, вищих навчальних закладах, а також перекладачів, які здатні виконувати переклад з німецької та німецькою мовою у рамках загальноосвітньої та галузевої тематики.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни полягає у набутті та розвитку студентами вмінь та навичок, які надаватимуть йому можливість здійснювати усні та письмові види перекладу, а також мовних, лінгвокраїнознавчих та культурологічних знань, які необхідні для формування та розвитку перекладацької компетенції.

- формування наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі германської філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися німецькою мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Згідно з вимогами освітньої-професійної програми студенти мають досягти наступних програмних результатів:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями німецькою мовою усно та письмово, використовувати цю мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організувати процес свого навчання та самоосвіти.

ПРН4. Розуміти загальні суттєві характеристики реальності (фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства).

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо, працювати у команді.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН8. Знати та розуміти систему мови і загальні властивості літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН10. Знати норми літературної німецької мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів німецькою мовою.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН13. Аналізувати й інтерпретувати літературні твори, визначати їхню специфіку та місце в літературному процесі.

ПРН14. Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних текстів різних стилів і жанрів.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови та мовлення, пов'язані з використанням німецької мови, і використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі германської філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

5-й семестр (денне) / (заочне)

Розділ 1. Ділове листування та лінгвокраїнознавчі тексти

Тема 1. Оформлення документів та ділове листування: Структура ділового листа. Типи ділового листування. Особливості оформлення ділового листа. Лист-запит. Лист-пропозиція. Оформлення документів, які необхідні для працевлаштування.

Тема 2. Лінгвокраїнознавчі тексти: Загальні відомості про німецькомовні країни: Швейцарія, Австрія, Люксембург, Ліхтенштейн. Німецька мова та форми її існування. Економічне та соціальне становище ФРН та німецькомовних країн.

Розділ 2. Усний послідовний переклад та переклад наукових текстів

Тема 1. Особливості усного послідовного перекладу. Уживана лексика, що застосовується на конференціях. Складності перекладу текстів політичної спрямованості.

Тема 2. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів (наукові тексти). Переклад складних граматичних конструкцій.

6-й семестр (денне) / (заочне)

Розділ 1. Переклад юридичних та медичних текстів

Тема 1. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів: юридичні тексти. Загальноживана лексика та фразеологізми в юридичних текстах.

Тема 2. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів: медичні тексти. Переклад складних граматичних конструкцій. Переклад термінологічного шару лексики.

Розділ 2. Переклад економічних та публіцистичних текстів

Тема 1. Лексичні та граматичні особливості перекладу економічних текстів. Економічна термінологія та фразеологія. Німеччина – гроші та банки.

Тема 2. Переклад публіцистичних текстів. Розповсюдження засобів масової інформації в Німеччині та Україні. ЗМІ – як засіб формування суспільної думки.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	5
Денна форма				
5-й семестр				
Розділ 1. Ділове листування та лінгвокраїнознавчі тексти				
Тема 1.	23	-	16	7
Тема 2. + Контрольна робота	22	-	16	6
Разом за розділом 1	45	-	32	13
Розділ 2. Усний послідовний переклад та переклад наукових текстів				
Тема 1.	23	-	16	7
Тема 2. + Тематична контрольна робота	22	-	16	6
Разом за розділом 2	45	-	32	13
Усього годин за семестр	90	-	64	26
6-й семестр				
Розділ 1. Переклад юридичних та медичних текстів				
Тема 1.	23	-	16	7
Тема 2. + Контрольна робота	22	-	16	6
Разом за розділом 1	45	-	32	13

Розділ 2. Переклад економічних та публіцистичних текстів				
Тема 1.	23	-	16	7
Тема 2. + Тематична контрольна робота	22	-	16	6
Разом за розділом 2	45	-	32	13
Усього годин за семестр	90	-	64	26
Усього за навчальний рік	180	-	128	52

Заочна форма				
5-й семестр				
Розділ 1. Ділове листування та лінгвокраїнознавчі тексти				
Тема 1.	55	-	5	50
Тема 2.	55	-	5	50
Разом за розділом 1	110	-	10	100
Розділ 2. Усний послідовний переклад та переклад наукових текстів				
Тема 1.	50	-	5	45
Тема 2. + Тематична контрольна робота	50	-	5	45
Разом за розділом 2	100	-	10	90
Усього годин за семестр	210	-	20	190
6-й семестр				
Розділ 1. Переклад юридичних та медичних текстів				
Тема 1.	65	-	5	60
Тема 2.	65	-	5	60
Разом за розділом 1	130	-	10	120
Розділ 2. Переклад економічних та публіцистичних текстів				
Тема 1.	70	-	5	65
Тема 2. + Тематична контрольна робота	70	-	5	65
Разом за розділом 2	140	-	10	130
Усього годин за семестр	270	-	20	250
Усього за навчальний рік	480	-	40	440

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Денна форма		
5-й семестр		
Розділ 1. Ділове листування та лінгвокраїнознавчі тексти		
1.1	Оформлення документів та ділове листування: Структура ділового листа. Типи ділового листування.	8
1.2	Особливості оформлення ділового листа. Лист-запит. Лист-пропозиція.	8
2.1	Загальні відомості про німецькомовні країни: Швейцарія, Люксембург.	8
2.2	Загальні відомості про німецькомовні країни: Австрія, Ліхтенштейн. Німецька мова та форми її існування.	8
Розділ 2. Усний послідовний переклад та переклад наукових текстів		
1.1	Особливості усного послідовного перекладу. Усний переклад як складова частина перекладацької дисципліни.	8
1.2	Уживана лексика, що застосовується на конференціях.	8
2.1	Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів.	8
2.2	Особливості перекладу наукових текстів.	7
	Тематична контрольна робота	1

6-й семестр		
Розділ 1. Переклад юридичних та медичних текстів		
1.1	Особливості перекладу спеціальних текстів: юридичні тексти.	8
1.2	Лексичні особливості перекладу юридичних текстів.	8
2.1	Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів: медичні тексти.	8
2.2	Переклад складних граматичних конструкцій медичних текстів.	8
Розділ 2. Переклад економічних та публіцистичних текстів		
1.1	Лексичні та граматичні особливості перекладу економічних текстів.	8
1.2	Економічна термінологія та фразеологія.	8
2.1	Переклад публіцистичних текстів.	8
2.2	Розповсюдження засобів масової інформації в Німеччині та Україні.	7
	Тематична контрольна робота	1
	Разом за рік	128

Заочна форма		
5-й семестр		
Розділ 1. Ділове листування та лінгвокраїнознавчі тексти		
1	Оформлення документів та ділове листування: Структура ділового листа. Типи ділового листування. Особливості оформлення ділового листа. Лист-запит. Лист-пропозиція.	5
2	Загальні відомості про німецькомовні країни: Швейцарія, Люксембург. Загальні відомості про німецькомовні країни: Австрія, Ліхтенштейн. Німецька мова та форми її існування. Контрольна робота	5
Розділ 2. Усний послідовний переклад та переклад наукових текстів		
1	Особливості усного послідовного перекладу. Усний переклад як складова частина перекладацької дисципліни. Уживана лексика, що застосовується на конференціях.	5
2	Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів. Контрольна робота	5
6-й семестр		
Розділ 1. Переклад юридичних та медичних текстів		
1	Особливості перекладу спеціальних текстів: юридичні тексти.	5
2	Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів: медичні тексти. Переклад складних граматичних конструкцій медичних текстів. Контрольна робота	5
Розділ 2. Переклад економічних та публіцистичних текстів		
1	Лексичні та граматичні особливості перекладу економічних текстів.	5
2	Переклад публіцистичних текстів. Тематична контрольна робота	5
	Разом	40

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми контролю
Денна форма			
5-й семестр			
Розділ 1. Ділове листування та лінгвокраїнознавчі тексти			
1.1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами.	4	включено до підсумк. контролю
1.2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	3	
2.1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками та аудіоматеріалами.	3	
2.2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками та аудіоматеріалами.	3	
Розділ 2. Усний послідовний переклад та переклад наукових текстів			
1.1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	4	включено до підсумк. контролю
1.2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	3	
2.1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	3	
2.2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами. Підготовка до контрольної роботи	3	
6-й семестр			
Розділ 1. Переклад юридичних та медичних текстів			
1.1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами.	4	включено до підсумк. контролю
1.2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	3	
2.1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками та аудіоматеріалами.	3	
2.2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками та аудіоматеріалами.	3	
Розділ 2. Переклад економічних та публіцистичних текстів			
1.1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	4	включено до підсумк. контролю
1.2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	3	
2.1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	3	
2.2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	3	
Разом		52	

Заочна форма			
5-й семестр			
Розділ 1. Ділове листування та лінгвокраїнознавчі тексти			
1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами.	50	включено до підсумк. контролю
2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	50	
Розділ 2. Усний послідовний переклад та переклад наукових текстів			
1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	45	включено до підсумк. контролю
2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, довідниками, газетними текстами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	45	
6-й семестр			
Розділ 1. Переклад юридичних та медичних текстів			
1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами.	60	включено до підсумк. контролю
2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	60	
Розділ 2. Переклад економічних та публіцистичних текстів			
1	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами.	65	включено до підсумк. контролю
2	Підготовка до практичного заняття, робота зі словниками, текстами та аудіоматеріалами, німецькомовними Інтернет-ресурсами.	65	
Разом за рік		440	

6. Індивідуальні завдання (не передбачаються)

7. Методи навчання

Під час практичних занять використовуються наступні методи:

- Словесні методи: розповідь, бесіда.
- Наочні методи: демонстрація, ілюстрація.
- Практичні методи: обговорення ситуацій, вправи (усні, письмові)
- Робота з підручником.
- Робота з аудіо- та відеоматеріалом.

8. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи, так і в кінці тематичного блоку та семестру.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводяться словникові диктанти, усні фронтальні опитування.

У кінці тематичного блоку проводиться контрольна робота, яка полягає у перекладі з української мови на німецьку (базується на лексичному матеріалі, який було вивчено). Наприкінці семестру проводиться залікова контрольна робота: переклад тексту з німецької мови на українську.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та робота в семестрі		Разом	Залік/ Іспит	Сума
Т 1-Т8				
30 поточна успішність і поточний контроль (усний послідовний абзацно-фразовий /письмовий) (15 – переклад з німецької українською, 15 – переклад з української німецькою)	30 Тематична контрольна робота (15 – письмовий переклад з німецької мови українською, 15 – письмовий переклад з української мови німецькою)	60	40 (20 – переклад з німецької мови українською; 20 – переклад з української мови німецькою)	100

Критерії оцінювання:

Шкала відповідності оцінки (за національною системою) _ кількості штрафних балів _____

	Кількість активних моментів	Кількість штрафних балів на «5»	Кількість штрафних балів на «4»	Кількість штрафних балів на «3»	Кількість штрафних балів на «2»
Переклад	40	0-4	4,5-10	10,5-20	20,5 і більше

Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для зарахування кожного окремого тематичного блоку – 15 (50%).

Студент отримує допуск до підсумкового семестрового контролю, якщо він впорався з 50 % учбового матеріалу одного тематичного блоку, тобто набрав не менше 15 балів (50%).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Вступ до усного послідовного перекладу: Навчальні матеріали на основі німецької мови / Данильченко Д.О., Кривенко В.П., Прасол К.Ю. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2005. – 48 с.
2. Т. Р. Кияк, О. Д. Огуй, А. М. Науменко Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
3. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Вінниця: Нова Книга, 2017. 464 с.

Допоміжна література

1. Кучер З. І., Орлова М. О., Ліпісівський М.Л. Галузевий переклад (німецька мова): навч. посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2018.
2. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу : монографія / Міщенко А. Л. Вінниця : Нова Книга, 2013. 448 с.
3. Матеріали німецької та австрійської преси:
  - газети: *Süddeutsche Zeitung, Tageszeitung, Die Welt, Frankfurter Allgemeine Zeitung*
  - журнали: *Der Spiegel, Focus, Stern*
4. Періодичні видання для тих, хто вивчає німецьку мову: *Vitamin.de, Deutschland*

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055>
2. <https://www.wirtschaftsdeutsch.de/>
3. <https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/de>